

РОЗВИТОК РУХУ ЕНТУЗІАСТІВ РАКЕТНОЇ ТЕХНІКИ В УКРАЇНІ (20-30 рр. ХХ ст.)

Розвиток вітчизняної історії науки і техніки тісно пов'язаний зі здобутками конкретних людей, які завдяки своїй натхненній кропіткій праці, світлому розуму, наполегливості та сміливості просували інноваційні ідеї, впроваджували власні винаходи, вдосконалювали, поглиблювали існуючі положення, тим самим забезпечуючи суспільний прогрес.

Початок ХХ століття – період піднесення розвитку ідей ракетобудування в усьому світі.

Питання ракетно-космічної техніки досліджували такі науковці: Герман Оберт, Макс Вальє, Робер Есно-Пельтрі, Роберт Х. Годдард, Людвиг Оченашек, Вільгельм Теодор Угне і, звичайно, вітчизняні дослідники – М.І. Кибальчич, М.І. Тихомиров, В.П. Ветчинкін, Ю.В. Кондратюк, Ф.А. Цандер, К.Е. Ціолковський.

Інженер-технолог В.В. Рюмін був одним з перших, хто розкрив справжнє значення теорії реактивного руху К.Е. Ціолковського для подальшого технічного розвитку людства.

У 20-ті – 30-ті роки «космічний ентузіазм» у СРСР набув масового характеру. По всій країні створюються товариства, секції, гуртки, які вели лекційну та друковану пропаганду ракетної техніки, розробляли ракети та реактивні двигуни. Вітчизняні винахідники Я.І. Перельман, Б.М. Воробйов, М.О. Ринін, А.А. Штернфельд, К.Л. Баєв вели широку пропагандистську діяльність, розповсюджуючи ідеї космонавтики.

Центром реактивного руху в Україні стає Харків. У 1926-1927 роках при авіаційному відділенні Харківського технологічного інституту (нині НТУ «ХП») створюється студентський гурток, який ставив собі за мету вивчення реактивних двигунів, рух газу з великою швидкістю. Його організатором був студент третього курсу, майбутній авіаконструктор Олексій Щербаков, науковим керівником – майбутній академік АН СРСР Г.Ф. Проскура. Пізніше, вже інженером, Щербаков на Харківському авіазаводі заснував групу, яка розробляла реактивні апарати та порохові ракети.

При військово-науковому комітеті Харківської обласної ради Тсоавіахіму на громадських засадах 27 листопада 1932 року було засновано Харківську реактивну групу (ХРГ), головою оргбюро якої було обрано В. Розова.

Головною метою групи було розробка експериментальних твердопаливних ракет. Харківські «реактивники» дуже швидко освоїли виробництво чорного пороху, спроектували і виготовили стальну мікроракету «Міраж-1». Але через фінансові труднощі у квітні 1935 року роботу ХРГ було припинено.

10 листопада 1937 року почався другий період діяльності ХРГ на базі Харківського технологічного інституту (ХТІ). У складі групи було 25-30 чоловік, переважним чином студентів ХТІ. Роботу групи очолив академік Г.Ф. Проскура. Група складалася з п'яти бригад. Перша і друга займалися розрахунками, проектуванням і виготовленням металевих ракет з пороховими ракетними двигунами (РД). Третя розробляла експериментальну установку для випробувань порохових РД, прилади для вимірювання тяги і тиску газу у камері згорання. Четверта бригада займалась винаходом пороху, що відповідав необхідним технічним умовам. П'ята бригада проводила розрахунки експериментального рідинного ракетного двигуна (РРД).

19 вересня 1940 року біля села Черкаська Лозова поблизу Харкова харківські «реактивники» здійснили вдалий запуск великої стратосферної порохової ракети. Газета «Червоний прапор» писала у ті дні: «Запуск металеві ракети відбувся і винятково вдало. Ракета швидко пішла вгору і незабаром зникла». Харківська реактивна група працювала безпосередньо до початку Великої Вітчизняної війни.

У 20-ті – 30-ті роки минулого століття - період розвитку потужного руху ентузіастів ракетної техніки по всій країні, створення численних організацій, які робили спроби втілення на практиці ідей ракетобудування та космонавтики. Значний вклад у дослідження ракетобудування внесли професори, викладачі, студенти та випускники НТУ «ХПІ».

Легка Д. К.
НТУ «ХПІ»

НАЙВІДОМІШІ ЖІНКИ В ІСТОРІЇ ІТ-ІНДУСТРІЇ

За весь час розвитку ІТ-індустрії сформувався стереотип, що програмування – не жіноча справа. Але практика що жінки можуть успішно освоїти точні науки, зокрема програмування. Жінки зробили надзвичайно великий внесок у розвиток інформатики та програмного забезпечення, а вже зараз в області ІТ працює багато жінок, у тому числі на керівних посадах. Уважаємо за необхідне згадати про найвпливовіших представниць прекрасної статі в історії розвитку ІТ.